

Autor: Julius Evola

Na Cornelia Codreana, vůdce rumunské Železné gardy, si mezi různými představiteli hnutí národní obnovy, která vznikla v meziválečné době a které jsem měl příležitost poznat, vzpomínám jako na jednu z nejčistších, nejryzejších a nejšlechtetnějších osobností. Bylo to na jaře 1936, kdy jsem se s ním setkal v Bukurešti během studijní cesty, které jsem v té době podnikal do různých evropských zemí. (a)

Corneliu Codreanu působil už svým zjevem. Velký a dobře rostlý ztělesňoval typ árijsko-římské rasy, která je zastoupena i v Rumunsku a pochází z římské kolonizace Dáků, ale také z místního obyvatelstva dávno tam usazených indogermánských kmenů. Jeho fyziognomie a řeč dávaly jistotu, že stojíte proti člověku, kterému je cizí jakákoli křivost, nepoctivost a nevěrnost i jakákoli zrada. To zakládalo jeho mimořádnou autoritu v první řadě. Jeho věrní se s ním, s jeho osobností, cítili svázáni silněji, než bylo jinak u politických stoupenců obvyklé. (b)

V oné době byla situace v Rumunsku mezi vládou krále a Železnou gardou mimořádně napjatá. Člověk doslova cítil atmosféru, z níž musela vzejít tragédie. Na italském velvyslanectví mi řekli, že není radno se do blízkosti Codreana vydávat; rumunské úřady cizince, který se s ním kontaktoval, ihned vykázaly. O tohle varování jsem se ale nestaral. (c)

Rumun, s nímž jsem byl ve spojení, protože se zajímal o mé tradicionalistické studie, převzal úlohu prostředníka. (d)

Krátce poté, co jsem vyjádřil přání se s Codreanem setkat, se v mém hotelovém pokoji diskrétně zjevili dva vyslanci. Přivedli mě k jejich Kapitánovi do takzvaného Zeleného domu. Legionáři ho vlastnoručně vystavěli na okraji Bukurešti, byl střediskem hnutí. (e)

Po absolvování toho, co je v Rumunsku zřejmě tradiční zvyklostí – podali mi talířek se sladkou marmeládou a sklenici vody – se objevil Codreanu, představil se, a od prvního slova mezi námi zavládlo sympatické porozumění. Věděl o mé práci *Rivolta contro il mondo moderno*, která měla v celé střední Evropě značný ohlas, neboť dva roky předtím vyšla pod názvem *Erhebung wider die moderne Welt* i v německém překladu. Můj zájem dát politickému boji duchovní a tradiční základnu právě v Codreanově případě usnadnil naše neobyčejné sblížení. Protože jsem neuměl rumunsky, zvolil k domluvě francouzštinu, přičemž se vyjadřoval velmi uvážlivě a přesně. (f)

Myšlenky a průběh tohoto rozhovoru si jasně pamatuji, především Codreanovu charakterizaci fašismu, národního socialismu a jeho vlastního hnutí. Řekl, že v každém organismu existují tři principy, a to forma, životní síla a duch. Hnutí národní obrody by se nemohlo vyvíjet, aby na jeden či druhý princip nekladlo důraz. Podle Codreana je tak ve fašismu formativní politickou ideou princip formy, což znamená prioritu státu. Zde je řídící silou dědictví Říma. Naopak v německém národním socialismu se přikládá zvláštní důležitost principu životní síly. Odtud pochází zájem o rasu. Mýtus rasy, vyznání krve a národně-rasové pospolitosti, stojí v národním socialismu ve středu pozornosti. Pro Železnou gardu má naopak ústřední význam duchovní složka, náboženské a asketické hodnoty, které jsou pro Codreana v úzkém vztahu. (g)

V rumunském národě je cosi zkaženého, řekl. Aby se lid opět ozdravil, je třeba hluboké obnovy vycházející z nitra jednotlivce a mířící proti všemu, co se podřizuje ziskuchtivosti, nízkým zájmům, politickému čachrářství a kšeftářství. Železná garda tak spíše než stranou chtěla být hnutím ve službě tohoto velkého úkolu. K vícekrát podniknutému pokusu konsolidovat demokraticky vedenou a monarchií kontrolovanou zemi neměli lidé důvěru. Když Codreanu začal mluvit o náboženské otázce, naznačil, že v zemi jako Rumunsko by byla historická situace příznivá, poněvadž řecko-ortodoxní křesťanství netrpí rozporem mezi univerzalismem církve a národní myšlenkou. Ortodoxní církev by proto jako národní instituce mohla být solidárním průvodcem a pomocníkem při obnově státu a národa ve smyslu národní revoluce. (h)

Proto také náboženské, a ještě více mystické a asketické hodnoty, tvořily organizační základ rumunské Železné gardy. Proto i příznačné jméno Legie archanděla Michaela, pod nímž se legionářské hnutí zpočátku objevilo. Velký význam v něm byl přisuzován nejen motlitbě, ale také půstu. Motlitbou Codreanu rozuměl niterné duševní soustředění a rozvinutí sil. Od vůdců v první řadě, ale i od každého jednotlivého člena Železné gardy byl očekáván dobrovolný, mravně přísný životní styl. Na veřejných zábavách a světských svátcích neměl legionář co pohledávat. Luxus a nákladný způsob života mu byly cizí. (ch)

À propos, kol mrtvých hrdinů legie existoval zvláštní kult. Rituál „Presente!“, známý i ve fašismu, se uplatnil v podobě, v níž se mnozí dokonce domnívali vidět znak magické invokace. Moța a Marin, dva známí legionářští vůdci a osobní přátelé Codreana, oba padlí ve španělské občanské válce, byli jako mučedníci legie obzvlášť uctíváni. (i)

V dlouhém rozhovoru s Codreanem jsme mluvili také o mnoha jiných tématech. Nakonec mě

sám v autě doprovázel zpět k mému hotelu. Byla to přímo veřejná manifestace; poukázal jsem již na varování, jehož se mi dostalo na italském velvyslanectví. Když jsem se zeptal, zda má Železná garda nějaký odznak, jeden mi ukázal a předal mi ho. Byl to oválný terč s černou mříží na zeleném poli. Dotazoval jsem se, jaký význam tento symbol asi má, načež se Codreanu omezil na v žertu míněnou poznámku: „Snad jsou to mříže vězení.“ (j)

Tato věta žel obsahovala smutné tušení. Codreanův konec je znám. Král, naslouchaje zlému našeptávání své židovské konkubíny Wolff-Lupescu a pseudodemokratické kamarily, která ji obklopovala, složené ze svobodozvednářských a jiných živlů uvězněných ve skrytých silách, se rozhodl udělat s jemu nebezpečně se jevící Železnou gardou, která k sobě přitahovala stále větší část zdravého obyvatelstva, především mládeže, krátký proces. Přešel k masovému zatýkání a při této příležitosti se zmocnil i Codreana. Byl odstraněn stejnou metodou jako později Ettore Muti: šířily se lži, že byl zastřelen během pokusu o útěk. Ale král si tímto zavrženíhodným činem připravil i svůj vlastní pád. Následoval režim generála Antonesca, Codreanova vojenského napodobitele. Na konci druhé světové války bylo také Rumunsko vtaženo do vojenského zhroucení Osy a napochodovavší Rudá armáda tam vnutila komunistický režim. (k)

Avšak nemálo členů Železné gardy přežilo. V rudých žalářích a v západním exilu zůstali věrní idejím svého Kapitána. Jsou aktivní v různých militantních nacionalistických organizacích všude v Evropě, zvláště ve Španělsku. Ve Francii byli mezi těmi patrioty, kteří připravovali duchovní základnu pro vojenské hnutí. Je to také jejich zásluha, že mělo duchovní a tradiční pečť. Toto hnutí bylo žel prozrazeno a později de Gaullem brutálně potlačeno. Legionáři šli pak k OAS nebo k podobným organizacím. Odkaz Codreana žije a nadčasově bude žít dál! (l)

Zdroj: *Meine Begegnung mit Codreanu* (von Julius Evola), v: *Junges Forum* č. 4, Corneliu Codreanu und die Eiserne Garde, s. 31-34. Německý text je dostupný např. na stránkách *Arctogaia*.

Poznámky DP k jednotlivým odstavcům:

a) Rok 1936 je uveden chybně, ve skutečnosti setkání proběhlo někdy v březnu 1938, o měsíc později byl Codreanu zatčen a v listopadu zavražděn. Ve stejném roce navštívil Evola i tehdejší Československo.

b) „Antická písemná svědectví připodobňují Dáky k národům obývajícím severní oblasti Evropy, ke Skytům, Keltům a Germánům. Podle nich byli dáctí mužové vysocí, urostlí, měli obvykle světlou pleť, modré oči a světlé, nazrzlé vlasy.“ (Hadrian Daicoviciu, *Dákové*, Praha 1973, s. 21). První indoevropské kmeny na dnešním rumunském území, jejichž jména známe, byly Kimmeriové (800 př. n. l.), Ilyrové, Skythové (po r. 600), Keltové (konec 4. století) a Thrákové, základ obyvatelstva v celé karpato-dunajské oblasti. Nezanedbatelný byl i vliv řecko-římský. Indoeuropeizace Balkánu však začala mnohem dříve, určitě pak s příchodem lidí tzv. kurganové kultury v třetím tisíciletí př. n. l. Skutečnou ranou byla pro zdejší lid až několikasetletá turecká nadvláda, kdy celá oblast, nejen obrazně, potemněla. Codreanovi rodiče ovšem pocházeli z Německa a Polska!

c) Na trůně seděl od léta 1930 král Carol II. (1893-1953); bývá líčen jako typ degeneráta bez jakýchkoli morálních zábran. Často pobýval v ČSR, s níž bylo Rumunsko spojeno v obranném paktu Malá dohoda. Více např. M. Tejchman, Politika krále Carola v županu, v: *Slovanský přehled*, 1965, 3, s. 185 a násl.

d) Zde se pochopitelně nabízí otázka, zda oním nejmenovaným prostředníkem nebyl mladý Mircea Eliade. O jeho vztahu k Železné gardě píše Jiří Našinec v doslovu k Eliadovým Pamětím (Praha 2007) pod názvem Krátkozraký intelektuál mezi cholerou a morem (s. 539-549); Ivo T. Buditel: Mircea Eliade a fenomén legionářského hnutí v Rumunsku, v: *Totalitarismus 3*, Plzeň 2007, s. 63-72; týž: Mircea Eliade a „věčný návrat fašismu“, v: *LitN*, č. 2/14. ledna 1998, s. 8-9; nezbytným korektivem je práce Claudia Muttiho: *Mircea Eliade und die Eiserne Garde*, Regin-Verlag 2009. Sám Eliade napsal o Železné gardě 12 článků, zde je jeden z nich – O svobodě.

e) Vedle Zeleného domu (=zelená je barva obnovy a legionářských košil) postavila Železná garda po celé zemi 160 budov! Více o tom v příštím článku.

f) Německý překlad Vzpourey proti modernímu světu vyšel v Německu v roce 1935. Kniha zde a v Rakousku, kde působili Othmar Spann a Karl Anton Rohan (*Europäische Revue*), měla tehdy údajně silnější ohlas než v Itálii.

g) Viz **Evolův rozhovor s Codreanem**.

h) Pravoslavná církev – jako instituce – však nechala Železnou gardu krátce nato na holičkách. Podobnou zkušenost ostatně udělala v 90. letech např. i Ruská národní unie A. Barkašova. I církve jednají v posledku jen ve vlastním zájmu...

ch) Vybraní příslušníci Železné gardy z tzv. „Komand smrti“ (Echipele mortii), kteří se zdravili pozdravem „Ať žije smrt!“, se do třiceti let věku nesměli ani ženit a mohli tudíž držet i celibát. Hlavní pravidla legionářského života, jakési „šestero přikázání“, však jsou: Kázeň, Pracovitost, Mlčenlivost, Sebevzdělání, Vzájemná pomoc a Čestnost.

i) K účasti Železné gardy na španělské misi viz Ettore Vernier, *Falanga*, Národní myšlenka, Praha 2008, s. 21-22. V září 1970 byl ve španělské Majadahondě odhalen pomník obou hrdinů.

j) Železná garda se stala vzorem i našim vlajkařům. V pracovně Jana Rysa v Myslíkově ulici v Praze prý visel velký obraz Codreana. A podobně jako Horia Sima, Codreanův nástupce v čele legionářů, byl vůdce Vlajky posléze Němci internován jako „čestný politický vězeň“ v koncentračním táboře. Po osvobození se nějaký čas rekreoval na Capri a v Římě, pak se však, přes varování Američanů, rozhodl vrátit do Prahy, aby zde „hájlil sebe a své kamarády“, načež byl v červnu r. 1946 popraven. Není vyloučeno, že Rysův idealismus byl inspirován mučednickým osudem Kapitána...

k) **Ettore Muti** byl italský letec a válečný hrdina zabitý za nejasných okolností italskými četníky v době královny zrady na Mussolinim.

l) OAS čili *Organisation de l'armée secrète* (Organizace tajné armády) byla založena v zimě 1960-1961 na obranu francouzského Alžírsko („Alžírsko je a zůstane francouzské!“). Ve znaku organizace byl keltský kříž. O jejím významu pro evropský aktivismus viz např. Frédéric Laurent, *Černý orchestr*, Praha 1982, s. 74-100.

V Rumunsku se část přeživších příslušníků Železné gardy přidala po válce ke komunistům (i odtud snad výrazné národní zabarvení tamní „cesty k socialismu“, vzpírající se úplnému diktátu Sovětského svazu), jiní proti nim naopak vedli dlouhou partyzánskou válku (poslední skupiny byly zničeny až v roce 1957!): je přitom třeba vzít v úvahu, že již koncem roku 1938

a v září 1939 bylo zlikvidováno takřka celé původní vedení a vybity hlavní kádry – z původních legionářů zbylo sotva několik set, načež se hnutí, aby rychle posílilo, až příliš otevřelo a po vyhlášení „Legionářského národního státu“ v září 1940 do něj vstoupila i řada vyložených prospěchářů.

Po pádu Ceaușescova režimu v r. 1989 uveřejnil Horia Sima ve španělském exilu Deklaraci legionářského hnutí. Když v roce 1993 zemřel, nebyl jmenován žádný nástupce a organizace legionářských veteránů zvaná nyní Nadace profesora George Manua byla vedena kolektivně. Dnes v odkazu legie pokračuje **Noua Dreapta** (Nová pravice).